
MAGYAR SZEMÉLYNÉVKUTATÁS KÁRPÁTALJÁN

1. A kárpátaljai magyar névkutatás hosszú időn keresztül főként a földrajzi nevek gyűjtésére irányult. Ezt igazolják LEHOCZKY TIVADAR munkái; őt már a 19. század végén jelentős helynévgyűjtőként emlegették. A személynévek vizsgálata a földrajzi nevek árnyékában ugyan, de nem kevésbé fontos helyen szerepelt és szerepel ma is.

2. Kárpátalja, a több rendszerváltozást és hatalomváltást megélt terület jellemzően mind a mai napig többnyelvű. A nyelvészek és történészek fő kutatási területként az ebből a sokszínűségből adódó összetettséget, a nyelvek egymásra hatását és a nyelvjárásokat a rokon és nem rokon nyelvek tekintetében egyaránt vizsgálták.

Az ukrán–magyar nyelvi (nyelvjárási) kapcsolatok a 19. század második felétől kezdve napjainkig a vizsgálatok tárgyát képezik. E vizsgálatok elkerülhetetlen része a helynevek mellett a személynévek témaköre. Az Ungvári Állami Egyetem kutatói az 60-as évektől az ukrán névanyag vizsgálatakor a magyar hely- és személynéveket is érintették. Így tett például HALÁSZ KIRILL, aki munkáiban a földrajzi neveket elemzi, és CSUCSKA PÁL, aki e terület személynévanyagát vizsgálja. CSUCSKA külön tanulmányokban is foglalkozik a magyar személynévekkel. 1965-ben megjelent „О венгерских антропонимах и зоонимах в украинських говорах Закарпаття” (A kárpátaljai ukrán nyelvjárások magyar személy- és állatneveiről) (ЧУЧКА 1965a) című munkájából kiderül, hogy az ukrán lakosság kb. 5%-ának magyar családneve van. A személynévek mellett cikkében magyar állat- és ragadványnevekkel is foglalkozik. Ugyanebben az évben közli a „Про угорські імена в українських говорах Закарпаття” (Kárpátalja ukrán nyelvjárásainak magyar neveiről) (ЧУЧКА 1965b) című tanulmányát, melyben megállapítja, hogy a főként szóbeli kölcsönzés útján meghonosodott nevek 8%-a magyar eredetű (bővebben l. LIZANEC 1970). CSUCSKA többéves munka eredményeként 2005-ben jelentette meg a több mint 700 oldal terjedelmű „Прізвища закарпатських українців: Історико-етимологічний словник” (A kárpátaljai ukránok családnevei: Történelmi-etimológiai szótár) című családnévszótárát (ЧУЧКА 2005). A szócikkek összetett módon tartalmazzák a név előfordulásának helyét (a járások megnevezésével), kéziratokban, más nyelvekben való előfordulását és etimológiáját. A névtani szakirodalmak széles tárára felhasználó munka (esetenként téves magyarázattal) magyar neveket is tartalmaz, ezért a kárpátaljai magyar családneveket vizsgáló kutatók számára is jól használható.

A kárpátaljai magyar személynévkutatás az 1970-es évektől az Ungvári Állami Egyetemen a LIZANEC PÉTER professzor vezette Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékhez köthető. A tanszék munkatársai a nyelvjáráskutatás mellett a kezdetektől fontosnak tartották a névgyűjtést, mely ugyan elsősorban a helynevekre irányult, de a személynévek is egyre több kutatás tárgyát képezték. A tanárok közül ZÉKÁNY IMRE (a nyelvhasználati kérdések mellett) elsőként szolt a kárpátaljai magyar családnevekről. 1969-ben tette közzé tanulmányát „Типы венгерских фамилий в Закарпатье, образованные от личных имен” címmel (ЗИКАНЬ 1969). 1970-ben Tallinnban jelentette meg a „Typen der von Personennamen abgeleiteten ungarischen Familiennamen in Transkarpatien” című

(ZEKAN 1970), majd 1971-ben „A személynevekből képzett magyar családnevek típusai Kárpátontúlon” című munkáját (ZÉKÁNY 1971). Tanulmányában a szerző négy csoportba sorolja a családneveket. Megállapítja, hogy a terület magyar lakosságának magyar családnevei 40%-ban személynévi eredetűek.

Az egyetemi tanárok mellett hamarosan a diákok is részesei lettek a névtani kutatásoknak. Megjegyzendő, hogy a helynévgyűjtéshez hasonlóan nem készült tudományos munkaterv a személynevek gyűjtéséhez. A diákok többsége saját településének névanyagát gyűjtötte össze és rendszerezte. Az évek során a személynévi témájú évfolyam-munkák és szakdolgozatok száma jelentősen megnőtt. A hatékony munka eredményeként az utóbbi időszakra a helynévészek mellett az egyetemnek több olyan névtanost is sikerült kinevelnie, akik a személynevek kutatását tűzték ki legfőbb tudományos céljuknak. A kutatási területek szerteágazók. A Debreceni Egyetemen BARTA VIKTÓRIA a Nagyszőlősi járás, BALLA ERIKA az Ungvári járás, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen BALLA ANDREA Nagydobrony, KOVÁCS ANDRÁS pedig a Beregszászi járás személynévanyagából készül a PhD-fokozat megszerzésére. Aktív munkájuknak köszönhetően az utóbbi években egyre több tanulmánnyal, konferencia-előadással jelentkeztek a kárpátaljai személynévkutatás köréből.

3. A magyar személynevek kutatása csak a 90-es évek második felétől kapott igazi lendületet. A kárpátaljai magyar személynévvizsgálatokat bemutató munkák egyik fő jellemzője, hogy általában egy-egy település személynévanyagát, vagy annak bizonyos részét, fejezeteit tartalmazzák. Ez részben a névgyűjtés szervezetlenségével is magyarázható.

3.1. A publikált munkák nagy része magyarországi kiadványokban, gyűjteményekben, periodikákban jelenik meg. Elsőként a Magyar Személynévi Adattárakat érdemes megnevezni, melyben NÉMA LAJOS Visk ragadványneveit (NÉMA 1985), GÁBOR ZSUZSA pedig a nagyközség magyar lakosainak történeti és mai családneveit mutatja be (GÁBOR 1975). Itt szerepelnek RÁCZ SÁNDOR gyűjtései is: 1987-ben Bökény (RÁCZ 1987), 1991-ben pedig Aklipusza, Csőszpuszta, Kardosrét és Kormola ragadványneveit közölte (RÁCZ 1991).

A periodikák közül megkérdőjelezhetetlen fontossággal bír a Névtani Értesítő. Szerkesztői a mai napig mindent megtesznek azért, hogy számai a határon túli régiók magyar kutatóihoz is eljussanak, továbbá lehetőséget biztosítanak az elcsatolt területek névanyagának megjelentetésére. Kárpátaljai személynévi vonatkozású tanulmányt 1987-ben, a 12. számban olvashattunk benne elsőként: BARABÁS VILMA Eszeny (Javorovo) család- és ragadványneveit vizsgálta; bemutatta a község legerheltebb neveit, s azok ragadványnévvel történő megkülönböztetését (BARABÁS 1987). Az ezredfordulót követően egyre több kárpátaljai vonatkozású tanulmányt olvashatunk MIZSER LAJOS tollából, aki több éve, főként sírfeliratok alapján vizsgálja az egykori Bereg vármegye családneveit. Az általa kialakított rendszer szerint falvanként, következetesen közli gyűjtéseit: 2002-ben Tiszaújlak történeti és mai családneveit (MIZSER 2002b), 2004-ben Balazsér (MIZSER 2004a), 2005-ben Dercen és Szernye (MIZSER 2005c), 2006-ban pedig Izsnyéte családneveit mutatta be (MIZSER 2006b). Bereg megyei tevékenységének egy részéről ad ízelítőt 2005-ben „Bereg megyei családnévvizsgálatok” címmel (MIZSER 2005a), 2007-ben pedig e terület 16. századi ruszin lakosságra utaló neveit vizsgálja (MIZSER 2007). Az ő kutatásainak folytatója KOVÁCS ANDRÁS, aki a családnevek mellett a kereszt- és ragadványnevekre is kiterjeszti vizsgálatait a Beregszászi járásban; 2005-ben a beregszászi járási Som ragadványneveit közölte (KOVÁCS 2005).

A Névtani Értesítő mellett névtani szempontból is kiemelkedő szerepet tölt be a Magyar Nyelvjárások című folyóirat, mely kárpátaljai vonatkozásban szintén több tanulmányt tartalmaz. MIZSER LAJOS tollából itt olvashatjuk Badaló, Beregsom és Mezőkaszony (MIZSER 2002a), Csetfalva, Harangláb és Vári (MIZSER 2003a), Nagydobrony és Zápszony (MIZSER 2004e), illetve Kígyós mai családneveit (MIZSER 2006c).

Kis számban ugyan, de a Magyar Nyelv című folyóiratban is találhatunk kárpátaljai vonatkozású személynévvizsgálatokat. MIZSER LAJOS a munkácsi *Borköles* (MIZSER 2004b) és a beregszászi *Bortöltő* családneveket magyarázta (MIZSER 2004c), de itt olvashatunk a kárpátaljai magyar asszonynevek jellemzőiről is DEBRECENI ANIKÓ és BALOGH H. LAJOS tollából (DEBRECENI–BALOGH 1995).

3.2. A nevezettek mellett a 1990-es évektől, de különösen az ezredfordulót követően Kárpátalján is egyre több kiadvány, évkönyv, tudományos és kulturális folyóirat biztosít fórumot a helyi kutatók munkáinak.

Az Ungvári Hungarológiai Központ 1992-től Acta Hungarica címmel tudományos folyóiratot jelentet meg, melyben egyetemisták és tanárok magyar nyelven (is) megjelenő nyelvészeti, irodalomtudományi tanulmányait olvashatjuk. Személynévi témával elsőként SZÉCSI VIKTÓRIÁNÁL találkozhatunk, aki tanulmányában diákéveinek kutatásait összegezte: Téglás személynéveit szinkron és diakron szempontból vizsgálta (SZÉCSI 1998). KOVÁCS ANDRÁS szakdolgozatából és további, szülőfalujában végzett gyűjtéseiből közölt részeket „A magyar keresztnévek orosz/ukrán átírása Som községben” (KOVÁCS 2003), „Keresztnév-vizsgálatok [!] Som községben” (KOVÁCS 2004) és „Som családnevei” címmel (KOVÁCS 2006b). SEBESTYÉN ZSOLT Hetyen ragadványneveit (SEBESTYÉN 2003), OROSZ GABRIELLA Szalóka keresztnévadását (OROSZ 2006), FOGAS KRISZTIÁN pedig az ungvári járási Császlóc beceneveit rendszerezte (FOGAS 2007).

Az Acta Hungaricához hasonló évkönyvet jelentet meg a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Acta Beregsasiensis címmel, ez azonban a főiskolán folyó névtani kutatások minimális voltából adódóan egyelőre mindössze két névtani témájú tanulmányt közölt: MIZSER LAJOS Bene családneveit vizsgálja benne (MIZSER 2006a), BALLA ANDREA pedig Nagydobrony neveinek orosz/ukrán átírásairól szól ukrán nyelven (БАЛЛА 2008).

Az utóbbi időben a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség Közoktatás című lapjában is találhatunk személynévi témájú tanulmányokat. Ilyen ROJÁK VINCE „Ragadványnevek Som falu fiataljainak körében” (ROJÁK 2006b) vagy BARTA VIKTÓRA „Mi legyen a gyermek neve? Avagy bepillantás a kárpátaljai Gyula település névdivatjába” (BARTA 2007) és FOGAS KRISZTIÁN „A ragadványnevek eredet szerinti vizsgálata Császlócon” című munkája (FOGAS 2008).

2002-ben Ungváron újraindították a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának Együtt című irodalmi, kulturális folyóiratát. A szerkesztőbizottság az irodalom újraszervezése mellett feladatának tartja az írói vénával megáldott fiatalok felkarolását, támogatását, publikációs lehetőséget nyújtva az újonnan induló költőknek, íróknak és újabban nyelvészeknek is. Itt olvashatjuk ROJÁK VINCE „A nemzettudat és a személynév-választás” című tanulmányát. A Dercen községben végzett vizsgálatból a szerző azt a következtetést vonja le, hogy a felnövekvő nemzedék tudatában nem él a védekezés szükségessége. Egyedül a szülőkötől függ, mennyire őrzik meg a névválasztásban magyarságukat Kárpátalján (ROJÁK 2006a).

A Kárpátaljai Magyar Oktatásért Szülők és Pedagógusok Tanácsa 2007-ben indította el a Kárpátika című kulturális folyóiratot, mely irodalomtudományi, néprajzi, nyelvtudományi írásokat tartalmaz. A kiadványban helyet kapnak a mai kárpátaljai tudományos, kulturális élet ismert és aktív résztvevőinek, valamint fiatal kutatóknak és egyetemi hallgatóknak a cikkei is. Itt olvashatjuk LADÁNYI KRISZTINA „A név- és falucsúfolók kutatásáról” (LADÁNYI 2007a), illetve a „Név- és falucsúfolók az ungvári járási Eszenyben és Szalókán” című cikkeit (LADÁNYI 2007b), melyekben a szerző névtani szempontokat is érvényesít.

3.3. A periodikákon kívül különböző kötetekben (MIZSER 2004d) és köszöntő-kötetben (hagyományos és elektronikus formában) is olvashatunk személynévi témájú tanulmányokat. SEBESTYÉN ZSOLT a B. Gergely Piroska tiszteletére megjelent kötetben Hetyen vezetékeveit tárgyalta (SEBESTYÉN 2002), a Szabó T. Attila születésének 100. évfordulójára megjelent kötetben pedig a Beregvidék helyneveiben előforduló személynévekről írt (SEBESTYÉN 2006). A Kiss Jenő 60. születésnapjára megjelent kötetben MIZSER LAJOS Gát vezetékeveit vizsgálta (MIZSER 2003b).

3.4. Az anyaországban és a határokon kívül rendezett konferenciáknak köszönhetően egyre többször hallhatunk kárpátaljai vonatkozású előadásokat, melyek konferenciakötetben szélesebb körben elérhetővé válnak. Az V. Magyar Névtudományi Konferencián CSERNICKÓ ISTVÁN az apai névnek a kárpátaljai magyarok körében szokásos használatára hívta fel a figyelmet (CSERNICKÓ 1997). A 11. Élőnyelvi Konferencián MIZSER LAJOS Bótrágy családneveinek nyelvökölógiai vonatkozásairól tartott előadást (MIZSER 2001). Az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson HORVÁTH KATALIN a kárpátaljai névdívatról szól. Megállapította, hogy az utóbbi ötven évben különösen a női nevek tekintetében gazdagodott a névanyag. A 80-as évektől erősödni látszik a visszatérés a hagyományos nevekhez (HORVÁTH 2002). A „Nyelv és oktatás a XXI. század elején” című nemzetközi tudományos konferencia előadásainak gyűjteményében olvasható MIZSER LAJOS „Családnév kutatás Kárpátalján” című írása, melyben a szerző előrebocsátotta, hogy rövid időn belül megjelenteti Beregi családnévlexikonát (MIZSER 2005b). A IV. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus előadásainak összefoglalói között olvashatjuk GYÖRKE MAGDOLNA és LADÁNYI KRISZTINA „Személynevek a névcsúfolókban” című munkáját. A szerzőpáros tanulmányában névtani szempontból tanulmányoz 200 névcsúfolót (különválasztva a család- és a keresztnév csúfolóit), melyeket Kárpátalja kilenc kutatópontján jegyeztek fel (GYÖRKE–LADÁNYI 2006). A XI. Apáczai-napok Tudományos Konferencián BALLA ANDREA Nagydobrony község családneveinek orosz/ukrán átírásait mutatta be, különös hangsúlyt fektetve a magyar nyelv hangállományának szláv megfelelőire (BALLA 2007). A VI. Magyar Névtudományi Konferencián KOVÁCS ANDRÁS a kárpátaljai magyarok körében megfigyelhető újabb kori családnév-változtatásokról (KOVÁCS 2007b); a XV. Nemzetközi Tudományos Konferencián egy kérdőíves személynévgyűjtés tanulságairól szól (KOVÁCS 2008a).

Az ELTE Magyar Nyelvészet Doktori Iskolájának hallgatói több éve megrendezik a „Félúton” című tudományos konferenciát, melyen végzős egyetemisták és doktoranduszok vehetnek részt. E konferenciákon KOVÁCS ANDRÁS többször beszélt a kárpátaljai névkutatás általános kérdéseiről: a nevek gyűjtésének nehézségeiről és lehetőségeiről Kárpátalján (KOVÁCS 2006a), a kárpátaljai magyarság keresztnévadásának jellemzőiről az ezredfordulón (KOVÁCS 2007a), illetve a kárpátaljai magyar keresztnév ukrán átírásának néhány jellemzőjéről (KOVÁCS 2008b).

3.5. Az utóbbi évtizedekben egyre gyakrabban találkozhatunk a kárpátaljai magyar könyvesboltokban egy-egy települést bemutató falumonográfiákkal. Ezek jó része a falu történetén, népességén, szokásain kívül neveket, esetenként személynéveket is tartalmaz. MÓRICZ KÁLMÁN Nagydobrony községről írva részletesen szólt a település jellemző személynéveiről (MÓRICZ 1995). HORVÁTH SÁNDOR „Rát” című szociográfiájában külön fejezetet szentelt a község személynéveinek (HORVÁTH 1999).

3.6. A sorra vett tanulmányok és előadások, monográfiák mellett esetenként hetilapok hasábjain is olvashatunk személynévi témájú cikket. Ilyen például a Kárpáti Igaz Szó 2005-ös számában PALKÓ ISTVÁN tollából megjelent „Névtorzítás, amibe az anyaország is besegít... Miként lesz a Szabóból Szabov?” című írás. Ebben felteszi a kérdést, hogy miért nem lehet az ukránul írt magyar neveket kiejtésük szerint „visszaírni”, az apa és anya utónevét a szótárak szerint visszafordítani, a szlávos atyai neveket pedig elhagyni (PALKÓ 2005).

4. A fent bemutatottak arra engednek következtetni, hogy az utóbbi évtizedben egyre többen és egyre több helyen foglalkoznak a kárpátaljai magyar személynévekkel. A névtani kutatások legfőképp a család- és keresztnévek kérdéskörét érintik, de öröndetes, hogy egyre gyakrabban olvashatunk ragadványnévi jellegű tanulmányokat, cikkeket. Az eddig megjelent személynévi munkák közül a legtöbb a Beregszászi járás névanyagát tárgyalja.

5. A személynévek vizsgálatát a jövőben még inkább szívügyünknek kell tekintelnünk. Fontos, hogy minél többen bekapcsolódjanak a névgyűjtés vérkeringésébe, és közös munka eredményeként Kárpátalja is fel tudjon zárkózni a magyarországi személynévkutatáshoz. Jól tudjuk, hogy a személynévek gyűjtése különböző jogi akadályokba ütközik, s ezek mind a mai napig nehezítik a folyamatos, hatékony és eredményes munkát. A szinkron névvizsgálatok mellett elengedhetetlen a történeti adatok felhasználása. Az anyakönyvek kutathatóvá tételével elindulhatna egy szélesebb körű, összehasonlító névvizsgálat, melynek eredményeként jóval átfogóbb képet tudnánk alkotni a kárpátaljai magyar személynévek alakulásáról, az azt befolyásoló tényezőkről. Bízunk benne, hogy hamarosan ezen a területen is pozitív változásoknak lehetünk tanúi, s a határon túli magyarság névadásának tényszerű feltárásával már nem sokáig leszünk adósak.

Hivatkozott irodalom

- BALLA ANDREA 2007. A magyar személynévek orosz/ukrán átirásai Nagydobrony községben. In: *XI. Apáczai-napok Tudományos Konferenciakötet*. Megjelenés előtt.
- БАЛЛА, АНДРЕА 2008. Перепис угорських імен на російське/українське у селі Велика Добронь. *Acta Beregsasiensis* 7: 127–31.
- BARABÁS VILMA 1987. Eszeny (Javorovo) család- és ragadványnevei. *Névtani Értesítő* 12: 183–9.
- BARTA VIKTÓRIA 2007. Mi legyen a gyermek neve? Avagy bepillantás a kárpátaljai Gyula település névdivatjába. *Közoktatás* 14: 27–30.
- CSERNICKÓ ISTVÁN 1997. „Imja otszesztvo”. (Az apai név használatáról a kárpátaljai magyarok körében). In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Miskolc, 1995. augusztus 28–30)*. MNyTK. 209. Budapest–Miskolc. 1: 162–7.

- ЧУЧКА, ПАВЕЛ ПАВЛОВИЧ 1965a. О венгерских антропонимах и зоонимах в украинських говорах Закарпаття. In: *Вопросы финно-угорского языкознания. (К 70-летию проф. В. И. Лыткина)*. Москва. 169–82.
- ЧУЧКА, ПАВЕЛ ПАВЛОВИЧ 1965b. Про угорські імена в українських говорах Закарпаття. In: Ї. О. ДЗЕНДЗЕЛІВСЬКИЙ ред., *Тези доповідей XIX наукової конференції. Серія мовознавча*. Ужгород. 33–6.
- ЧУЧКА, ПАВЕЛ ПАВЛОВИЧ 2005. *Прізвища закарпатських українців: Історико-етимологічний словник*. Львів.
- DEBRECENI ANIKÓ – BALOGH LAJOS 1995. Magyar asszonynevek a Kárpátalján. *Magyar Nyelv* 340–5.
- FOGAS KRISZTIÁN 2007. A becenevek rendszerezése az ungvári járási Császlócon. *Acta Hungarica* 16–17: 66–71.
- FOGAS KRISZTIÁN 2008. A ragadványnevek eredet szerinti vizsgálata Császlócon. *Közoktatás* 15: 24–25.
- GÁBOR ZSUZSA 1975. *Visk magyar lakosainak történeti és mai családnevei*. MSZA. 5. Budapest.
- GYÖRKE MAGDOLNA – LADÁNYI KRISZTINA 2006. Személynevek a névcsőfolókban. In: *IV. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Az előadások összefoglalói*. Debrecen. 109–11.
- HORVÁTH KATALIN 2002. Névdívat Kárpátalján. In: HOFFMANN ISTVÁN – JUHÁSZ DEZSŐ – PÉNTÉK JÁNOS szerk., *Hungarológia és dimenzionális nyelvselemlélet. Előadások az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson*. Debrecen–Jyväskylä. 73–9.
- HORVÁTH SÁNDOR 1999. Amiről a nevek mesélnek. In: Uő: *Rát*. Ungvár. 53–5.
- KOVÁCS ANDRÁS 2003. A magyar keresztnevek orosz/ukrán átírása Som községben. *Acta Hungarica* 1999–2000. 10–11: 75–83.
- KOVÁCS ANDRÁS 2004. Keresztnev-vizsgálatok Som községben. *Acta Hungarica* 2001. 12: 37–9.
- KOVÁCS ANDRÁS 2005. Som ragadványnevei. *Névtani Értesítő* 27: 95–101.
- KOVÁCS ANDRÁS 2006a. A nevek gyűjtésének nehézségei és lehetőségei Kárpátalján. In: *Az ELTE Magyar Nyelvtudományi Doktori Iskola hallgatóinak II. Félúton Konferenciája*. Megjelenés előtt.
- KOVÁCS ANDRÁS 2006b. Som családnevei. *Acta Hungarica* 2004. 15. (2004): 23–8.
- KOVÁCS ANDRÁS 2007a. A kárpátaljai magyarság keresztnevéadásának jellemzői az ezredfordulón. In: *Az ELTE Magyar Nyelvtudományi Doktori Iskola hallgatóinak III. Félúton Konferenciája*. Megjelenés előtt.
- KOVÁCS ANDRÁS 2007b. Újabb kori családnev-változtatások a kárpátaljai magyarok körében. In: *A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai*. Balatonszárszó. Megjelenés előtt.
- KOVÁCS ANDRÁS 2008a. Egy kérdőíves személynévgyűjtés tanulságai. *Acta Hungarica* 18. Megjelenés előtt.
- KOVÁCS ANDRÁS 2008b. A kárpátaljai magyar keresztnevek ukrán átírásának néhány jellemzője. In: *Az ELTE Magyar Nyelvtudományi Doktori Iskola hallgatóinak IV. Félúton Konferenciája*. Megjelenés előtt.
- LADÁNYI KRISZTINA 2007a. A név- és falucsőfolók kutatásáról. *Kárpátika* 1: 28–36.
- LADÁNYI KRISZTINA 2007b. Név- és falucsőfolók az ungvári járási Eszenyben és Szalókán. *Kárpátika* 1: 37–42.
- LIZANEC PÉTER 1970. Magyar névtani kutatások Ukrajnában. In: KÁZMÉR MIKLÓS – VÉGH JÓZSEF szerk., *Névtudományi előadások*. NyttudÉrt. 70. Budapest. 273–7.
- MIZSER LAJOS 2001. Bótrágy mai családnevei. In: LÁNCZ IRÉN – GEROLD LÁSZLÓ – RAJSLI ILONA szerk., *Az Újvidéki Egyetem Magyar Tanszékének Évkönyve* 59–62.
- MIZSER LAJOS 2002a. Családnevek Kárpátaljáról. Badaló, Beregsom, Mezőkaszony. *Magyar Nyelvjárások* 40: 182–92.

- MIZSER LAJOS 2002b. Tiszaújlak történeti és mai családnevei. *Névtani Értesítő* 24: 107–14.
- MIZSER LAJOS 2003a. Csetfalva, Harangláb, Vári mai családnevei. *Magyar Nyelvjárások* 41: 427–32.
- MIZSER LAJOS 2003b. Gát mai családnevei. In: HAJDÚ MIHÁLY – KESZLER BORBÁLA szerk., *Köszöntő könyv Kiss Jenő 60. születésnapjára*. Budapest. 605–9.
- MIZSER LAJOS 2004a. Balazsér mai családnevei. *Névtani Értesítő* 26: 45–9.
- MIZSER LAJOS 2004b. Borköles. *Magyar Nyelv* 214.
- MIZSER LAJOS 2004c. Bortöltő. *Magyar Nyelv* 214–5.
- MIZSER LAJOS 2004d. *Nagybereg mai családnevei*. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Közalapítvány Füzetek 20. Nyíregyháza. 70–6.
- MIZSER LAJOS 2004e. Nagydobrony és Zápszony családnevei. *Magyar Nyelvjárások* 42: 209–16.
- MIZSER LAJOS 2005a. Bereg megyei családnévvizsgálatok. *Névtani Értesítő* 27: 39–43.
- MIZSER LAJOS 2005b. Családnévkutatás Kárpátalján. In: HUSZTI ILONA – KULJADZSIN NATÁLIA szerk., *A Nyelv és oktatás a XXI. század elején nemzetközi tudományos konferencia előadásainak gyűjteménye*. Ungvár. 58–62.
- MIZSER LAJOS 2005c. Dercen és Szernye családnevei. *Névtani Értesítő* 27: 43–9.
- MIZSER LAJOS 2006a. Bene családnevei. *Acta Beregsasiensis* 5: 149–55.
- MIZSER LAJOS 2006b. Izsnyéte vezetéknevei. *Névtani Értesítő* 28: 55–9.
- MIZSER LAJOS 2006c. Kígyós mai vezetéknevei. *Magyar Nyelvjárások* 44: 171–7.
- MIZSER LAJOS 2007. Ruszinokra utaló tulajdonnevek a 16. századi Bereg megyéből. *Névtani Értesítő* 29: 79–89.
- MÓRICZ KÁLMÁN 1995. *Nagydobrony*. Beregszász–Budapest.
- NÉMA LAJOS 1985. *Visk és Szlatina ragadványnevei*. MSZA. 62. Budapest.
- OROSZ GABRIELLA 2006. A keresztnévadás sajátosságai Szalókán. *Acta Hungarica* 2004. 15: 49–53.
- PALKÓ ISTVÁN 2005. Névtorzítás, amibe az anyaország is besegít... Miként lesz a Szabóból Szabov? *Kárpáti Igaz Szó* 2005. szeptember 3. 16.
- RÁCZ SÁNDOR 1987. *Bökény ragadványnevei*. MSZA. 75. Budapest.
- RÁCZ SÁNDOR 1991. *Aklipuszta, Csőszpuszta, Kardosrét és Kormola ragadványnevei*. MSZA. 96. Budapest.
- ROJÁK VINCE 2006a. A nemzettudat és a személynév választás. *Együtt* 2: 81–3.
- ROJÁK VINCE 2006b. Ragadványnevek Som falu fiatalsága körében. *Közoktatás* 13: 39–40.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2002. *Hetyen vezetéknevei*. In: GRÉCZI-ZSOLDOS ENIKŐ – KOVÁCS MÁRIA szerk., *Köszöntő kötet B. Gergely Pirooska tiszteletére*. Miskolc. 164–7.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2003. Ragadványnévadás Hetyenben. *Acta Hungarica* 1999–2000. 10–11: 130–3.
- SEBESTYÉN ZSOLT 2006. Személynevek Beregvidék helyneveiben. In: BARTH M. JÁNOS szerk., *Emlékkönyv Szabó T. Attila születésének 100. évfordulójára*. Budapest. 107–12.
- SZÉCSI VIKTÓRIA 1998. Téglás személynéveinek szinkrón és diakrón vizsgálata. *Acta Hungarica* 1996–1997. 6–8: 168–70.
- ЗИКАНЬ, ИМПЕ 1969. Типы венгерских фамилий в Закарпатье, образованные от личных имен. In: *Всесоюзная конференция по финно-угроведению (Тезисы докладов и сообщений, Йошкар-Ола, май—июнь 1969 г.)*. Йошкар-Ола. 29–32.
- ZEKAN, IMRE 1970. Typen der von Personennamen abgeleiteten ungarischen Familiennamen in Transkarpatien. *Советское финно-угроведение* 6: 113–7.
- ZÉKÁNY IMRE 1971. A személynévekből képzett magyar családnevek típusai Kárpátontúlon. *Körkép* 2: 18–9.

ANDRÁS KOVÁCS, **Research on the Hungarian personal names
of the Sub-Carpathian region, Ukraine**

This paper gives a summary of research on the Hungarian personal names of the Sub-Carpathian region, Ukraine. Initially, the Hungarian personal names of the region were mentioned only marginally in the works of Russian/Ukrainian dialectologists. After the establishment of the Hungarian Department of Ungvár (Uzhhorod) State University, local Hungarian personal names were more frequently studied by linguists. Research on the Hungarian personal names of the region has been rapidly progressing since the second half of the 1990s: fieldwork today is carried out by professors, PhD and undergraduate students. As a result, characteristics of local surnames, Christian names as well as bynames are nowadays regularly described in studies published partly in Hungary, partly in Ukraine.